

Welcome Address
To the participants of the 2nd Ecumenical Encounter,
Athens, Greece, October 15-17, 2010

Christos Papageorgiou
President of The International Link of Orthodox Christian Scouts DESMOS

Dear fellow scouts,

It's an immense joy to be addressing, once again, such a distinguished audience of friends and associates. I must admit that I feel a personal urge to discuss with you topics of mutual and universal concern for hours. But I have decided instead, to make my presentation short and very precise. Excellent speakers have done more than enough to inform us on the issues at stake in the present circumstances. Thus, I figured it would be a good idea to share with you my personal views on the main themes addressed at the conference, but to do that very briefly.

From the early 70s there have been growing fears about the disastrous effects on the environment that human activity would eventually bring about. Unfortunately, these fears have proved to be painfully realistic. Irreparable damage has already been made and it seems to me very characteristic that the universal concern has shifted from "protecting" the Earth, to "saving" it. A lot has been said with regard to the environmental policies that ought to be adopted by governments and officials in order to make things better. Yet I firmly believe that environmental safety is a goal that should unite all possible forces. It is in this direction that I feel that Christianity's role has been underestimated and put aside. Who can ignore the fact that the effort to save the earth cannot eventually be accomplished simply by taking urgent measures and banning human activity that proves to be destructive? In order for real change to take effect, it is necessary for humanity to re-evaluate the importance of the Earth. I fear that this cannot take place if we let eschatological, technocratic and utilitarian discussions be imposed permanently on our mentality. A lot of people do not understand that presenting the endangered Earth as something too "factual", simply serves to make us less sensitive on what is actually going on. Thus, many of us shamefully flirt with the idea that change can only be effected by governments and

scientists. It seems to be more a matter of “facts”, “data” and utility, than a matter of serious and global ethical concern.

Christianity is the leading spiritual force of humanity, and I strongly believe that it could furnish the ethical background to bring change forward. People all over the world should be convinced that the Earth should be saved because it is good and it was made good. They should see the safety of the Earth as a profoundly ethical demand and a spiritual obligation. Thus, they would be firmly guided in their actions. It would stop being about taking measures. It would be about saving creation.

The second topic discussed in this conference is dialogue. We must admit that a lot has been made during the last years to promote serious dialogue among Christian leaders of different dogmas and creeds, as well as between representatives coming from entirely different religious backgrounds. Today, however, I feel that we need something even more. You will agree with me that not everything that takes place at top or surface level is uniformly extended downwards. If dialogue is to have a serious effect on young people, it is the latter that should be molded in the suitable background. The Scouting Movement could promote dialogue on its very basic level, which is between people, not leaders. Our youth should learn to share their views and disagreements with young people stemming from unimaginably different upbringings.

This brings me to the final topic of our discussion, which is the need to bring young people closer to the Church. What needs to change is the general attitude that sees the Church as a strictly conservative force, opposing change and always being a step behind the social and economic reformations that affects all nations of the world. This is a difficult and painstaking issue. In my view, religion is both conservative and progressive. If we confirm religion as our guide, we retain what is essential but we also follow a mandate to progress. This philosophy lies behind the entire ethical and educational project of DESMOS. What people are missing is simple enough: meaning. Today, young people grow to live in a world that seems to them fragmentary, disunited, and incomprehensible. Values may have not slipped away, but they have lost their essential import and field of application. I honestly dream of a new generation that will shield itself with Christian values. Young people are fortunately clever and autonomous enough to avoid letting themselves be brainwashed. A religion that purports to brainwash young people is largely discredited in my eyes. But if Christianity is in fact a conveyor of truth, it could reawaken the spirituality that all young people are striving to express. Young people don't lack spirituality, they only lack the means to give it its shape and expression. I feel that Church could provide that.

Αγαπητοί φίλοι μου πρόσκοποι,

Είναι ιδιαίτερη χαρά να απευθύνομαι, για μία ακόμη φορά, σε ένα τόσο ξεχωριστό ακροατήριο φίλων και συνεργατών. Οφείλω να ομολογήσω, ότι εμφορούμαι από μία προσωπική ορμή να συζητήσω μαζί σας θέματα αμοιβαίου και καθολικού ενδιαφέροντος για ώρες! Αποφάσισα ωστόσο, να κάνω την ομιλία μου σύντομη και ακριβή. Άλλωστε, εξαιρετικοί ομιλητές μας έχουν ήδη ενημερώσει ενδελεχώς για τα ζητήματα του παρόντος ενδιαφέροντος. Σκέφθηκα λοιπόν πως θα ήταν καλή ιδέα να μοιραστώ μαζί σας την άποψή μου για τα θέματα που συνιστούν τον κορμό της συζήτησης στο τωρινό συνέδριο.

Από τις αρχές της δεκαετίας του 70, μεγεθύνονταν οι ανησυχίες και οι φόβοι για τις καταστροφικές συνέπειες που θα προκαλούσε αργά ή γρήγορα στο περιβάλλον η ανθρώπινη δραστηριότητα. Δυστυχώς, οι φόβοι αυτοί αποδείχθηκαν επώδυνα ρεαλιστικοί. Ανεπανόρθωτη ζημιά έχει ήδη επέλθει. Μου φαίνεται μάλιστα πολύ χαρκατηριστικό το γεγονός ότι η γενική ανησυχία έχει μεταστραφεί από την ανάγκη «προστασίας» της γης (όπως λεγόταν αρχικά) στην ανάγκη να «σωθεί». Έχουν λεχθεί πολλά για τις οικολογικές πολιτικές που πρέπει να υιοθετηθούν από κυβερνήσεις και επισήμους προκειμένου η κατάσταση να βελτιωθεί. Ωστόσο, πιστεύω βαθιά πως η οικολογική ασφάλεια είναι στόχος που πρέπει να συνενώσει όλες τις δυνατές και υπαρκτές δυνάμεις. Ως προς αυτό λοιπόν, έχω την εντύπωση πως ο ρόλος του Χριστιανισμού έχει υποτιμηθεί και παραμερισθεί. Ποιός μπορεί να αμφισβητήσει ότι η προσπάθεια διάσωσης της γης δεν μπορεί τελικά να ευοδωθεί λαμβάντας απλώς «μέτρα» και καταστέλλοντας την καταστροφική δραστηριότητα? Προκειμένου να επέλθει ουσιαστική μεταβολή του σκηνικού, είναι αναγκαίο η ανθρωπότητα να ανατιμήσει αξιολογικά τη σπουδαιότητα της Γης και του φυσικού περιβάλλοντος. Και πολύ φοβάμαι, ότι κάτι τέτοιο δεν πρόκειται να λάβει χώρα εάν αφήσουμε εσχατολογικές, τεχνοκρατικές και ωφελιμιστικές συζητήσεις να επιβληθούν στο νου μας. Αρκετοί φαίνεται να μην αντιλαμβάνονται πως η παρουσίαση της επαπειλούμενης Γης ως δεδομένο υπερβολικά «γεγονοτικό», έχει απλώς ως αποτέλεσμα να μας απευαισθητοποιεί απέναντι στις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος. Έτσι, αρκετοί από εμάς φλερτάρουμε δυστυχώς με την αντίληψη ότι η αλλαγή μπορεί να επιτευχθεί μόνον από τις κυβερνήσεις και τους επιστήμονες. Ωσάν η διάσωση της Γης να είναι περισσότερο ζήτημα «στοιχείων», «δεδομένων» και «γενικών ωφελειών», αντί για ζήτημα σοβαρού και οικουμενικού ηθικού ενδιαφέροντος.

Ο Χριστιανισμός είναι η ηγέτιδα πνευματική δύναμη της ανθρωπότητας και πιστεύω βαθύτατα ότι θα μπορούσε να προσφέρει το ηθικό υπόβαθρο που απαιτείται για την επίτευξη της αλλαγής. Οι άνθρωποι ανά τον κόσμο πρέπει να πεισθούν ότι η Γη πρέπει να σωθεί επειδή είναι «καλή» και δημιουργήθηκε ως τέτοια. Οφείλουν να αντιληφθούν την ανάγκη διάσωσης του κόσμου στον οποίο ζούμε ως ουσιαστικό ηθικό αίτημα και πνευματική υποχρέωση. Μόνον έτσι μπορούν να καθοδηγήσουν μακροχρόνια τη δραστηριότητά τους. Το να φέρουμε το Χριστιανισμό στο προσκήνιο θα αναδείκνυε τις πραγματικές διαστάσεις του προβλήματος. Το οποίο δεν έγκειται στη λήψη μέτρων, αλλά στη διάσωση της Δημιουργίας.

Το δεύτερο ζήτημα που συζητιέται σε αυτό το συνέδριο, είναι ο διάλογος. Ως προς τη θεματική αυτή δεν έχω να πολλά, παρά μόνον ένα. Οφείλουμε να παραδεχθούμε ότι κατά τα τελευταία έτη, έχουν συντελεσθεί σοβαρές προσπάθειες προώθησης του διαλόγου μεταξύ των πνευματικών ηγετών των διαφόρων δογμάτων του Χριστιανισμού, καθώς και μεταξύ σημαινόντων ηγετών και πνευματικών ταγών προερχόμενων από θρησκευτικά περιβάλλοντα απολύτως διαφορετικά. Δεν μπορώ όμως να πιάσω να σκέφτομαι ότι πλέον χρειαζόμαστε κάτι ακόμη. Πιστεύω πως θα συμφωνήσετε ότι εκείνο που συμβαίνει στην κορυφή και την επιφάνεια, δεν επεκτείνεται κατ' ανάγκη στη βάση. Εάν επιθυμούμε λοιπόν να δεχθούν τα λυτρωτικά αποτελέσματα του διαλόγου οι νέοι, πρέπει οι τελευταίοι να παιδαγωγηθούν στο κατάλληλο περιβάλλον. Έχω τη γνώμη πως η Προσκοπική Κίνηση θα μπορούσε να προωθήσει το διάλογο σε αυτό το πολύ βασικό και θεμελιωτικό έδαφος συνεννόησης, το έδαφος δηλαδή, που διαμορφώνεται μεταξύ απλών ανθρώπων, όχι ηγετών. Η νεολαία μας πρέπει να μάθει να μοιράζεται τις απόψεις και τις διαφωνίες της, με νέους ανθρώπους προερχόμενους από απολύτως διαφορετικά μορφωτικά, οικονομικά και κοινωνικά περιβάλλοντα.

Η παρατήρηση αυτή με φέρνει πολύ φυσικά και στο τελευταίο θέμα της παρούσας συζήτησης, το οποίο αφορά την ανάγκη να φέρουμε τους νέους πιο κοντά στην Εκκλησία. Ας μην αυταπατώμαστε. Εκείνο που πρέπει να μεταβληθεί είναι η γενική αντίληψη, σύμφωνα με την οποία η Εκκλησία είναι ένας αυστηρά συντηρητικός φορέας, που αντιστέκεται στην αλλαγή και βρίσκεται μονίμως ένα βήμα πίσω από τις κοινωνικές και οικονομικές μεταρρυθμίσεις που επηρεάζουν όλα τα έθνη του κόσμου. Πρόκειται για ένα λεπτό και δύσκολο ζήτημα. Κατά τη γνώμη μου, η θρησκεία είναι τόσο συντηρητική όσο και προοδευτική. Έχοντας ως οδηγό τη θρησκεία, «συντηρούμε» ό,τι είναι ουσιώδες και ταυτόχρονα εμφορούμαστε από μία εσωτερική ορμή προόδου. Αυτή η φιλοσοφία βρίσκεται στη βάση όλου του ηθικού και εκπαιδευτικού οράματος του ΔΕΣΜΟΥ. Εκείνο που λείπει από τους ανθρώπους, είναι απλό: το νόημα. Σήμερα, οι νέοι ανά τον κόσμο μεγαλώνουν για να ζήσουν σε ένα κόσμο που τους φαίνεται διαμελισμένος, χωρίς συνοχή και ακατανόητος. Οι αξίες μπορεί να μην έχουν εξαφανισθεί, φαίνεται πάντως να έχουν χάσει το ουσιαστικό τους πρόταγμα και το πεδίο εφαρμογής τους.

Δεν ομιλώ βέβαια για μία «πλύση εγκεφάλου». Ευτυχώς, οι νέοι είναι αρκετά έξυπνοι και αυτόνομοι για να μην παρασυρθούν σε κάτι τέτοιο. Μία θρησκεία που θέλει πιστούς για να τους υποβάλλει σε πλύση εγκεφάλου, πολύ απλά δεν μας αφορά. Εγώ θέλω να τονίσω ακριβώς το αντίθετο. Εάν ο Χριστιανισμός είναι όντως ένας φορέας Αλήθειας, εκείνο που πρέπει να γίνει είναι να προβληθεί σοβαρά ως χώρος «αφύπνισης» των νέων. Το πρόβλημα της νεολαίας δεν είναι η απουσία πνευματικότητας αλλά η ελλιπής της έκφραση και διέξοδος.